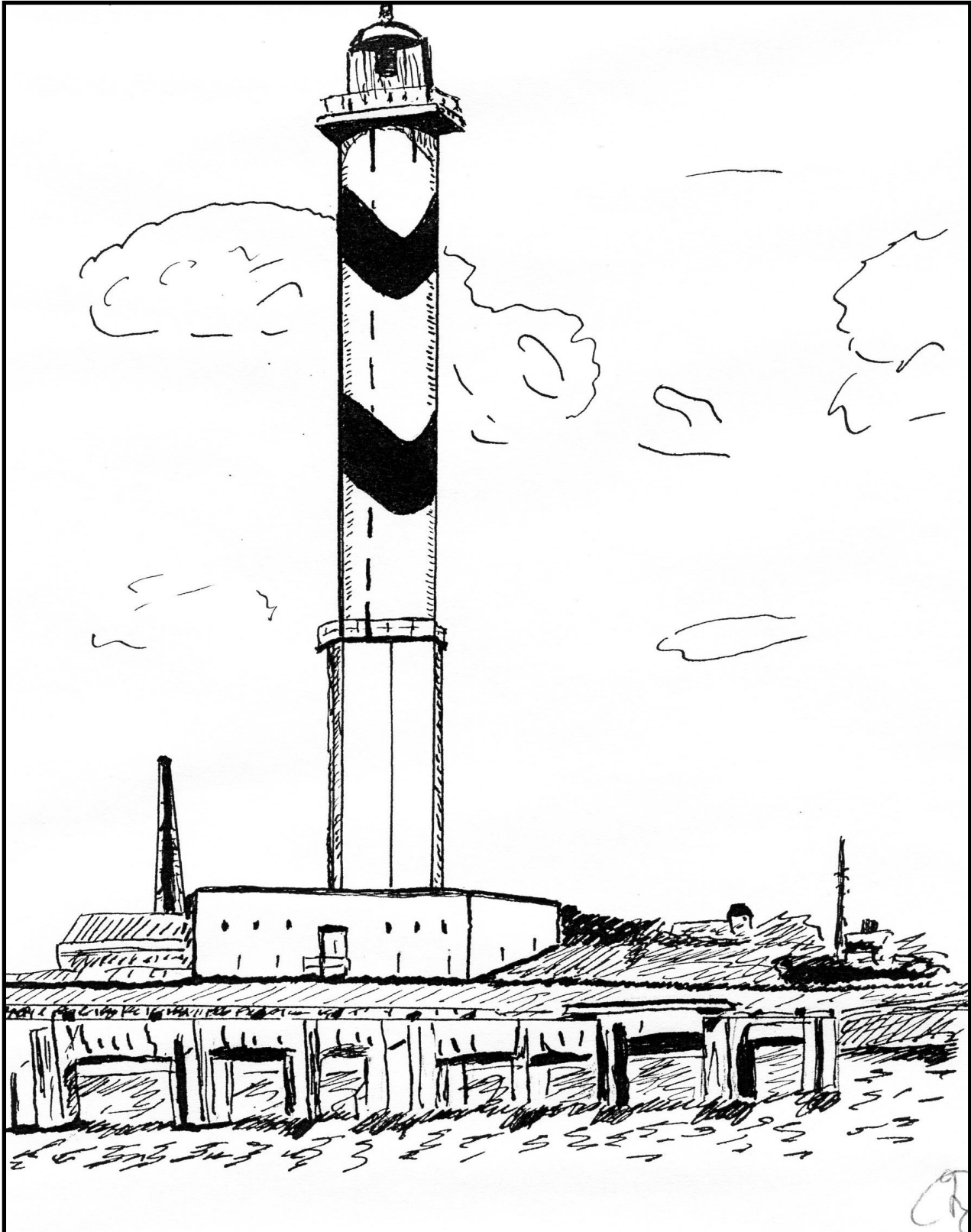

27ste JAARGANG - NUMMER 3 - 2015

JULI - AUGUSTUS - SEPTEMBER

GIDSENKRING LANGE NELLE OOSTENDE

Driemaandelijks tijdschrift—Afszendingkantoor Oostende 1 P409072
Afzendadres Christinastraat 67 8400 Oostende

De coverblz. 2015 is getekend door wijlen Richard Quaegebeur.

IN DIT NUMMER

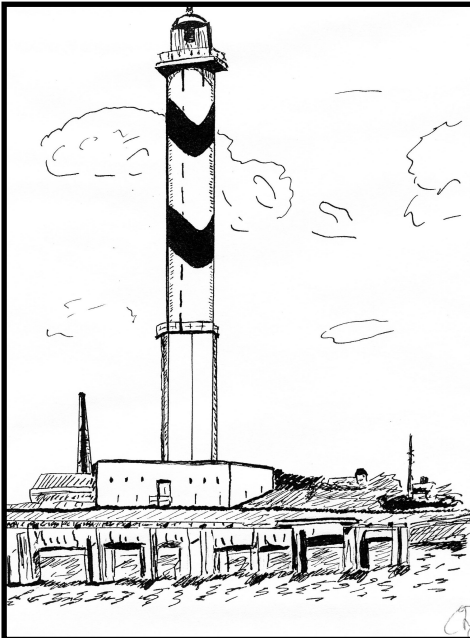
73	Voorwoord	Marc Loy
74	Activiteiten	Redactie
79	Gelezen & gehoord & opgemerkt	Redactie
88	Oostende in 1905 & 2015	Dirk Beirens
91	Nacht 30/31 maart 1944 in Oostende	Georges Ruys
96	Oostende, 1936 - zomer van de vriendschap	Dirk Beirens
98	Napoleon in Oostende (2)	Marcel Leeuwerck
m.m.v. Piet Daman & Frank Goeminne

BEZOEK OOK ONZE WEBSITE
www.gidsenkringoostende.be

STEUNENDE LEDEN

Beirens André
Comeyne Boudewijn
Degelin-Selis
Dumarey Roger
Fonteyne Jaak
Francier-Deman
Geldhof Ronny
Perdaens André
Provoost Anne
Van Hove Yasmina
Van Imschoot J.
Verborgh Johan
Versluys Willy

Driemaandelijks blad van de Oostendse
GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.
27ste jaargang
Nummer
Juli - augustus - september 2015

Colofon

Voorzitter: Marc Loy

Verantwoordelijke uitgever:
Marc Loy
Albert I - Promenade 3 / 21
8400 Oostende

Eindredactie, vormgeving en correspondentie
Dirk Beirens
dirkbeirens@telenet.be

De medewerkers aan dit blad zijn zelf
verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen.

Overname van artikels/bijdragen **zonder
uitdrukkelijke copyrightvermelding**
mag mits bronvermelding.

Dispatching:
Tel. 059 80 73 81
e-mail: dispatching@gidsenkringoostende.be

Rekeningnummer: Gidsenkring
Lange Nelle vzw
BE91 3800 0491 8476

Lid wordt u voor 15€ per jaar.
Buitenland: 20€
Gezinskaart: 20€
Steunend lid: vanaf 25€

Website: www.gidsenkringoostende.be

Gidsenlokaal: Spaans Huisje
Christinastraat, 67 Oostende

Voorwoord

De selfie: cultureel werelderfgoed?

In het Colombiaanse Aracataca, het geboortedorp van Nobelprijswinnaar Gabriel García Márquez, wil kandidaat-burgemeester Pedro Sánchez een borstbeeld van de beroemdste burger zodat de toekomstige stroom toeristen, waarop hij stiekem hoopt, meteen een refererend decor hebben voor hun obligate selfies! "Want", zo redeneert de man, "ons arme dorp heeft dringend nood aan plekken om selfies te maken. Voor op Facebook." Selfies schieten van de Chinese Muur tot Ground Zero of - toppunt van sarcasme - vòòr de Venus van Milo in het Louvre: de sociale media op hun smalst.

En zo degraderen op miljoenen selfies historische monumenten en erfgoed sites tot een vaag decor tot meerdere eer en glorie van de fotograaf en zijn of haar mogelijke entourage. Het zelfportret is kennelijk nog niet dood! Niet het cultureel fenomeen zelf maar het 'ik' domineert het plaatje én het leven van menig egotripper. Meer en meer regeert wereldwijd koning toerist, met de selfiestick als scepter, het al erg druk gesolliciteerde en daardoor soms zelfs bedreigde cultureel erfgoed. Niet zelden tot ergernis voor wie een interessante locatie op zich nog de moeite van de verplaatsing waard vindt. Begrijpelijk dus dat meer en meer museumdirecteuren en ook pretparken de (selfie)stick bannen. Naast de vervelende overlast is er ook de grotere kans op de beschadiging van kunstschaten.

De directe confrontatie tussen mens en monument, veelal een uniek moment, degradeert op die manier vaak tot een egocentrisch snapshot dat dan liefst zo rap en zo veel mogelijk gedeeld wordt met de 'vrienden' op het sociale netwerk. Of het digitale alternatief van de oervervelende dia-avond met vakantiefoto's. De selfie als het failliet van de op zich boeiend beeldcultuur, de ultieme aanslag op de reissouvenirs in sepia uit het familiealbum.

Maar nu bedreigt alweer de alsmaar meer populaire fotodrone de kick met de selfiestick. Straks wordt die nieuwe rage in vogelperspectief, die selfie in de (v)lucht de ultieme drone van menig selfiekicker! En dit tot grote en terechte ergernis van andere bezoekers aan monumenten en historische locaties die hun onbezoedeld zicht gevangen zien achter een traliewerk van sticks of straks ook een zwerm zoemende fotodrones.

Ons erfgoed als één groot pretpark: bekijk de beelden op Facebook of Youtube: de wijzers van het Oostends bloemenuurwerk als draaimolen en wipplank voor spelende kinderen tijdens het foodtruckfestival Barrio Cantina in Den Hof. Dan is de selfie nog een braaf prentje.

Marc Loy
Voorzitter

ZATERDAG 5 SEPTEMBER 2015 : BEZOEK AAN HERTENBEDRIJF HERTENFINESSE OOSTENDE

Het zelf kweken van herten was altijd een droom van de familie Maenhoudt. In 2008 werd dan ook besloten om die droom te realiseren en het voormalige witloofbedrijf werd omgebouwd tot hertenkwekerij. Na een voorzichtige start met de aankoop van een veertigtal moederdieren en één dekbok werd de hertenboerderij een feit. Nu lopen er een 300 zuivere edelherten rond. In mei brengen de hinden na 8 maanden hun kalveren ter wereld. De dieren groeien op in het weidse landschap, ze hebben alle ruimte om volledig stressloos te grazen om zo tot een natuurlijk, mager, voedzaam en vetarm vlees te komen. Het bedrijf is ook opgenomen in het project "Hoevepicknick", d.w.z. fietsende (en andere) passanten kunnen zich na reservatie een picknickmandje aanschaffen. Zie ook: <http://leden.inagro.be/onthaal-op-de-boerderij> en http://issuu.com/oodb/docs/samen-de-boer-op_lr

In 2013 werd de bedrijfsleiding "ondernemer van het jaar".
Je krijgt uitleg over kweken, verzorgen, vervoeren, vlees versnijden.
Na het bezoek aan herten en installaties krijg je koffie en gebak.

Hertenslagerij Maenhoudt, Gistelsesteenweg 597, 8400 Oostende, <http://www.hertenfinesse.be>

Afspraak: iets voor 14 uur aan Hertenslagerij Maenhoudt Oostende,
Gistelsesteenweg 597. Duur = 2 uur. Maximum 20 deelnemers.

Leden = 8 euro & niet-leden: 10 euro (koffie & gebak inb.)

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

**ZATERDAG 17 OKTOBER 2015 :
BEELDENWANDELING & AANSLUITEND GELEID
BEZOEK ATELIER “JOSYANE VANHOUTTE”**

Geboren (°1946) in Oostende heeft deze zelfstandige kunstenares – tot geen enkele strekking behorend – nu reeds een niet te versmaden plaats ingenomen in de galerij van Oostendse kunstenaars. “Josyane Vanhoutte toont de diversiteit van haar ruimtelijk en esthetisch denken en creëren.

Josyane Vanhoutte is vandaag als beeldhouwster vooral bekend om haar creëren van expressieve portretten, zowel privé als voor een paar openbare werken, waaronder Koning Boudewijn, schrijver Karel Jonckheere (zie foto), gouverneur Paul Breyne, wielrenner Freddy Maertens, volkszangeres Lucy Loes, prinses Grace Kelly. Ook een aantal beelden staan in de openbare ruimte: De Zwaan in Zandvoorde, een levensgroot Paard & Paardenhoofd (Wellingtonrenbaan), de Fireman (Vuurvechter) voor de brandweerkazerne, stripfiguren op de zeedijk in Middelkerke en recent het WOI-monument “Elsie & Mairi” in de tuin van het Hotel Ariane in Ieper. Maar haar oeuvre blijft niet beperkt tot het voorgaande. Dat ontdek je tijdens de wandeling (D. Beirens) met atelierbezoek (J. Vanhoutte) in het Westerkwartier.

Afspraak: 14.30 uur aan het **borstbeeld van “Lucy Loes”** op de Visserskaai.

Duur geheel = 2 uur - maximum 20 personen

Leden gratis & niet-leden: € 2,5 (drinkje inbegrepen)

Begeleiding door Dirk Beirens

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

WOENSDAG 18 NOVEMBER 2015 : BEZOEK AAN FALCK SAFETY SERVICES OOSTENDE

Falck Safety Services is een Deense multinational die sinds begin dit jaar ook operationeel is op de oosteroever in de Oostendse voorhaven. In dit bedrijf worden opleidingen en trainingen gegeven inzake de veiligheid van werknemers in de on- en offshore windenergiesector, voor zeevarenden en voor het personeel op boorplatforms op zee. De opleiding omhelst o.a. medische bijstand, overleven op zee, brand- en blusoefeningen, oefeningen met reddingsvaartuigen en klimoefeningen.

Bron: <http://www.falck.be/nl/safetyservices/organisatie/>

Falck Safety Services België bevindt zich in het havengebied van Oostende. Het trainingscentrum beschikt over een hoofdgebouw in de Esplanadestraat en een bijgebouw aan het Maritiem Plein.

Het hoofdgebouw beschikt over realistische trainingssimulatoren om in de juiste omstandigheden te trainen. Dit gaat van een terrein specifiek voor brandbestrijdingsoefeningen tot de faciliteiten om - volledig - indoor sea survival trainingen te organiseren. Daarnaast biedt het trainingscentrum de unieke mogelijkheid om - volledig indoor- trainingen op hoogte te organiseren.

Het bijgebouw is gelegen aan het water, wat ons toelaat om zeer efficiënte trainingen te organiseren met snelle of conventionele reddingsboten.

Afspraak: 14.30 uur Esplanadestraat 1 (Oosteroever)
Maximum 20 personen - **Leden gratis** & niet-leden: € 2,5

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

WOENSDAG 9 DECEMBER 2015 : BEZOEK AAN DE VANMOERKERKE COLLECTION OOSTENDE

We bezoeken met een gids de nieuwe tentoonstelling **'It's obvious'** die in augustus werd opgebouwd door gastcurator Dirk Snauwaert (Wiels).

De collectie Vanmoerkerke is ondergebracht in een interbellumbouw uit 1939 en een hedendaagse ruimte uit 2010. Samen geven ze onderdak aan diverse tentoonstellingszalen en een paar locaties voor de reserve. Ieder jaar wordt er een onafhankelijk curator uitgenodigd om met de bestaande collectie een tentoonstelling op te zetten. Zo waren eerder o.a. al Jan Hoet en Peter Doroshenko er gastcuratoren. In het komende najaar kreeg Dirk Snauwaert van het Brusselse Wiels de eer en is hij de curator voor 'It's Obvious'.

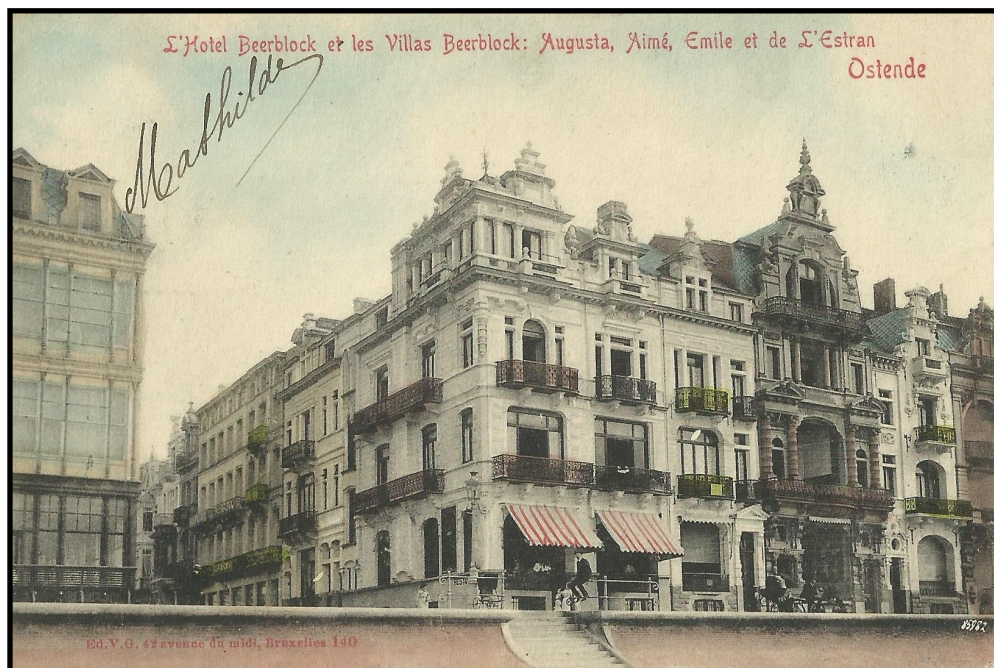
<http://www.artcollection.be/en/home>

Afspraak: 14.30 uur Oud Vliegveld 10 (zie ster)

Maximaal 20 personen - **Leden 10 & niet-leden: € 12 (gids inbegrepen)**

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

VRIJDAG 29 JANUARI 2016 : "VILLA MARITZA" DE BEWOGEN GESCHIEDENIS VAN EEN BELLE-ÉPOQUEVILLA & HAAR BEWONERS

door dhr. Rien Emmery

Vorig jaar is op de Albert I-promenade de historische "Villa Maritza" (bouwjaar 1885) gerestaureerd.

Over het verleden van het statige gebouw doen al lange tijd allerlei verhalen de ronde, waarin Russische gravinnen en zelfs geheime ondergrondse gangen de hoofdton voeren.

In een rijkelijk geïllustreerde presentatie zal bouwhistoricus Rien Emmery een overzicht geven van de geschiedenis van de villa en van haar opeenvolgende kleurrijke bewoners, om klaarheid te scheppen in feit en fictie. Ook in de feitelijke geschiedenis van de villa ontbreekt het namelijk niet aan fantastische verhalen en fascinerende anekdotes. Dit verhaal wordt gekaderd in de bredere geschiedenis van Oostende en van het architecturale erfgoed dat getuigt van haar uitbouw tot prestigieuze badstad.

Villa Maritza", "Villa Jane" en "Villa des Dunes"
1950-1960
K.O.H.G.K. De Plate - collectie foto Luc

Afspraak: 19.30 uur Spaans Huisje, Christinastraat 67, Oostende
Maximaal 25 personen - Leden: gratis & niet-leden: € 2,5

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

ENSOR ONTDEKT ...

“Andersson toont me trots een dikke turf over Ensor: ‘Ik heb je landgenoot pas een jaar of vijf geleden ontdekt. Ik had een tentoonstelling in het MoMA in New York en daar liep toen tegelijk een expositie over Ensor. Ken je dit schilderij? Twee skeletten vechten om een zure haring. Wel dat ene beeld is voor mij de perfecte samenvatting van het leven. Het is diep tragisch en ongelofelijk grappig tegelijk. In mijn films probeer ik dat dubbele ook na te streven. **Alleen ben ik lang zo goed niet als Ensor.**”

...
“ ‘Wat me bij Ensor aanspreekt,’ licht Andersson zijn wereldbeeld toe, ‘is dat hij zoveel zegt over de mens, zonder dat hij hem daarom realistisch afbeeldt. Hij toont de mensen als marionetten, met allen groteske maskers die we dagelijks opzetten. Ik laat me trouwens vaak door schilders inspireren, meer dan door filmmakers, eigenlijk.’ “

N.v.d.r. Roy Andersson (Göteborg, 31 maart 1943)

is een Zweedse regisseur, scenarioschrijver, filmproducent en maker van reclamespots.

Uit: Roy Andersson, “Ik ben niet zo goed als jullie Ensor, Knack Focus, 6 mei 2015, blz. 18-21

De oplossing van Gusten

We kwamen verleden week Gusten, de huisknecht van James Ensor, tegen en vroegen hem: ‘Wel Gusten, hoe zijt gij gevaren met de overstroming?’. ‘Ha, zei Gusten, dat was heel simpel. Ik had daar nog een bokaal met goudvissen staan. Ik gooide de beestjes in ‘t water en ze dronken gulzig al het water op. Achteraf heb ik er dan droogvis van gemaakt! ...’

De schalkse humor die Gusten blijkbaar van zijn meester heeft overgeërfd, blijkt er dus nog lang niet uit.

Uit: De Zeewacht, 27.02.1953, rubriek “Ze zeggen ‘t allemaal”

PRINTEN – PLOTTEN
KOPIEREN – DIGITALISEREN
INBINDEN – LAMINEREN
KANTOORARTIKELEN
STEMPELS – GRAVEERPLATEN

REPRODUX

Heilig Hartlaan 13

8400 OOSTENDE

Tel. 059/70.16.12

Fax 059/80.66.57

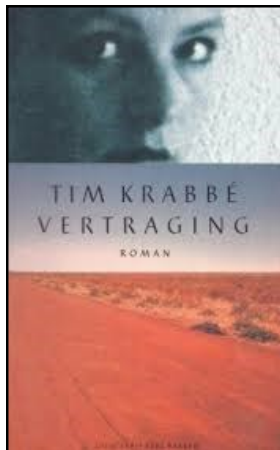
e-mail: reprodux@telenet.be

www.reprodux.be

Het 30ste internationaal vliegerfestival 'KITES INTERNATIONAL' kleurde weer de Oostendse hemel tijdens het weekend van 9 - 10 mei.

Dit beertjeskoppel was alvast goed uitgerust om de te flauwe lentezon letterlijk te lijf te gaan door hoog boven de bewonderende mensenmassa uit te stijgen.

Oostende in Tim Krabbé's thrillerroman

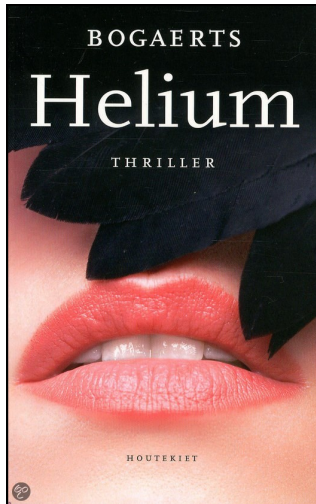
“Vertraging” (1994): ‘dertig en een half jaar nadat hij op zijn bromfiets uit Amsterdam was vertrokken voor een kampeervakantie in België en Frankrijk, voelde Jacques Bekker dat de Boeing-737, die hem van Auckland naar Sydney bracht, de daling inzette.’

Blz. 104: “Iedereen ging toen naar Oostende ...”

Blz. 111-112: “De volgende ochtend kroop ze zijn tent in. Ze had haar weekendtas bij zich, een zak verse broodjes, en een ballpoint met het wapen van Oostende om zijn boeken mee te schrijven.” ... “Ze zwommen toch nog en liepen, steeds meer treinen missend, over het strand en de boulevard terug naar Oostende. **Kleurige vliegers** klapperden in de lucht, de voetballers van een strandvoetbalwedstrijd riepen naar haar. Dit was de Wandeling der wandelingen, hier was Oostende voor gebouwd, hier had de aarde voor haar gedraaid.” ... “Ze maakten een nieuwe afspraak de volgende zaterdag in Oostende. Bij het casino was een fotograaf, en ze ging met Jacques bij de balustrade staan, hun armen om elkaar heen, en liet hem een foto maken.” ... “Ze lachte en kustte hem, en in de Langestraat dansten ze in de mid-dagdancing Saskatchewan (n.v.d.r. ??) op *I’m sorry* van Brenda Lee. ... “Toen hij haar naar de trein had gebracht en later op de avond naar de Oppy’s (n.v.d.r. Sloopy ??) ging, was dat leeg.

(Hans Maarten Timotheus (**Tim**) **Krabbé** (Amsterdam, 13 april 1943) is een Nederlands schrijver en schaker. Naast romans schreef hij verschillende boeken over zijn twee grootste passies: schaken en wielrennen).

Willy Bogaerts schreef sedert 2005, vaak samen met zijn zoon Steven, al acht romans. Nu hij in Oostende verblijft, is de Stad aan Zee het decor van zijn drie laatste romans.

Helium

Wanneer de boezemvriendinnen Moira en Gemma tegelijk verliefd worden op de meer dan twintig jaar jongere Antonio beseffen ze niet welke desastreuze gevolgen dat zal hebben. Al vlug blijkt hun vurige minnaar immers niet de man die hij beweert te zijn en volgen een aantal angstaanjagende gebeurtenissen elkaar in ijtempo op.

Een verleden dat iedereen lang begraven waande steekt de kop weer op. Moira doet een beroep op de gewezen Leuvense politiecommissaris Bottu **die in Oostende van zijn pensioen geniet**. Laat nu net op dat ogenblik **in die kuststad de hel losbarsten** waarvan de hitte tot in Leuven voelbaar is.

Mijn koninklijke minnaar

Professor Herman Somers, een gereputeerd historicus aan de Leuvense universiteit en zijn zoon Matthias, een gerechtelijk patholoog, hebben een gezamenlijke hobby: misdaadromans schrijven. Als Somers voor een nieuw boek de geheimzinnige dood van koning Albert I tachtig jaar geleden onderzoekt, lijkt hij meer demonen uit het verleden weer wakker te maken. Somers wordt zelfs met de dood bedreigd en moet vluchten. Tot een mysterieuze vrouw zijn hele leven compleet overhoophaalt en niets nog is wat het lijkt. **Het hoofdpersonage voert zijn onderzoek uit in de voormalige Oostendse rijkswachtkazerne.**

Bronnen: 1) Het Nieuwsblad 27 mei 2015 2) <http://www.stevenbogaerts.be>

“Onlangs kocht ik de verzamelbox met daarin alle opnames van Wannes Van de Velde. Op één van die platen in die box staat ook het liedje met als titel Groenendaal. Met die mooie zin erin: *Tout est désert tout est normal, ce soir en gare de Groenendaal*. Als ik in de trein het station van Groenendaal passeer, kijk ik altijd even naar buiten. Ik denk niet dat ik ooit al eens uitgestapt ben daar. En eigenlijk durf ik dat ook niet zo goed. Want door dat liedje is het een mythische plek geworden. Een plek die vol is van betekenis. In mijn hoofd alleszins. Het is mooi dat liedjes dat kunnen. (...) Het liedje is niet van Wannes zelf, hij vertaalde een nummer van André Bialek. Ik ging dus later nog eens zoeken naar het origineel, en het was schitterend. En het gaat dus ook over de liefde. In de vertaling van Wannes gaat het over zijn eerste grote liefde, een meisje uit La Louvière. **In het origineel komt dat meisje uit Oostende.**

Oostende dus. De voorbije dagen was Oostende voor mij niet de stad waar de keizer zichzelf troonde (al dan niet gekleed). Oostende was de stad uit dat liedje van Spinvis, die ik onlangs nog zag optreden. Wat is dat toch met Spinvis? Elke keer als je naar een concert van hem gaat, blijven die liedjes nog dagen net onder je huid bewegen. Zo ook dus dat liedje over Oostende, met daarin de wonderlijke Justine. Met daarin de mysterieuze zin: *Tot ziens, tot ziens, Justine | Want welke weg ik kies | Hij leidt naar hier*. Dat blijft dan eindeloos in mijn hoofd gaan. Ook tijdens het concert zat ik te wachten op die zin, over elke weg die naar hier leidt. **Misschien moet ik toch nog eens naar Oostende gaan, om die zin te zoeken, daar.** Of beter om hem niet te zoeken, zodat ik hem kan vinden. (<http://www.mo.be/column/groenendaal>— 1 juni 2015)

Op zaterdag 9 mei 2015 in de namiddag bezochten 25 Lange Nellenleden & sympathisanten het belevingscentrum "Westfront Nieuwpoort" onder het Koning Albert I-monument en met zicht op het Sluizencomplex "De Ganzenpoot".

Daar wordt de onderwaterzetting in WOI herdacht. Dat gebeurt in een hypermodern bezoekerscentrum pal onder het 2500m² grote terras van het monument, met een polyvalente binnencirkel en 3 tentoonstellingsvleugels. 'Westfront Nieuwpoort' opende op 18 oktober 2014 zijn deuren, en mocht een kleine maand later, op de symbolische datum 11 november, al zijn tienduizendste bezoeker verwelkomen.

Enthousiaste eonderlegde collega LN-gids **Katrien Denoo** leidde de groep eerst boven van het sluizencomplex door het **Albert I-monument** naar het Britse gedenkteken 'Memorial to the missing'.

De meeste vermiste soldaten behoorden tot de 'Royal Naval Division' en stierven in 1917.

Een aantal liet het leven bij de poging Antwerpen te houden in oktober 1914.

Vervolgens loodste Katrien de groep door de sterke wind in de heel open windvrije ruimte van het museum. Met duidelijke stem, afwisselend ernstig en badinerend, vertelde ze de toehoorders aan de hand van artefacten, filmpjes, afbeeldingen en kaarten het Nieuwpoortse verhaal van WOI.

“De verdedigingslinie tegen de oprukkende Duitsers houdt stand dankzij een bondgenoot die het water van de IJzer is. Toezichter van de Noordwatering, Karel Cogge (KC), uit Veurne, kent het hydraulische net van vaartjes, beekjes en afvoerkanaaltjes die via de Nieuwpoortse sluizen hun water met de IJzer uitwisselen; en schipper Hendrik Geeraert (HG) uit Nieuwpoort weet hoe met het materiaal om te gaan. Zij openen de sluizen en laten het water het hinterland binnentrekken. Het stijgt buiten zijn oevers en zet de vlakte blank: het dwingt de vijand zich terug te trekken. Het front zal hier gestabiliseerd blijven tot het zegevierend eindoffensief in 1918.”

(http://www.nieuwpoort.be/nieuwpoort/view/nl/nieuwpoort/toerisme/bezoeken/bezienswaardigheden/sluizencomplexde_ganzenpoot)

Daarna stelde Katrien de digitale versie voor van “**Het Panorama van de IJzer**”. **Alfred Bastien** (1873-1955) begon in 1920 aan het panoramisch schilderij, een doek van 14 m hoog en 115 m lang. Het stadsbestuur van Oostende besloot een nieuwe rotonde te bouwen voor dit doek. Oostende was immers het uitgangspunt voor het fronttoerisme, vooral van vele Britten. Deze rotonde werd dan geopend op 5 september 1924 en bevond zich nabij het huidige Canadaplein, tegenover het (toen nog bestaande) derde handelsdok. Het kende eveneens een groot succes. Gedurende de Tweede Wereldoorlog werd het zwaar beschadigd bij een bombardement door Britse vliegtuigen, die dachten dat het een gastank was (het stond nabij een gasfabriek). Het bevat nu meer dan 400 scheuren en is blootgesteld aan weer en wind. In september 1950 werd het doek overgebracht naar het Legermuseum in Brussel. Pas in het begin van de jaren 70 van voorgaande eeuw werd het opnieuw vertoond aan het publiek in de hal van de afdeling Luchtvaart en Ruimtevaart, maar dit gebeurde in slechte omstandigheden. Het doek begon verder af te takelen. Tenslotte werd het in stukken van 14 m gesneden en opgerold op bobijnen. De slechtste stukken werden vernield. In 2004 werden de bobijnen weer uitgerold en er werden ongeveer 700 digitale foto's van gemaakt. (http://nl.wikipedia.org/wiki/Alfred_Bastien)

De groep kreeg er niet genoeg van en Katrien gidste de harde kern door Nieuwpoort naar het erfgoedgebouw "Bommenvrij". **Het Bommenvrij** werd tijdens de Hollandse periode gebruikt als kruitmagazijn en arsenaal, bedoeld om allerlei klein en groot wapentuig, van geweren tot kanonafuiten, in op te stapelen. Het Bommenvrij is een van de enige gebouwen in Nieuwpoort dat de beide wereldoorlogen overleefde. (http://www.nieuwpoort.be/nieuwpoort/view/nl/nieuwpoort/de_groote_oorlog/oorlogssites/bommenvrij)

Tijdens de periode 2014-2018 mensen verspreid over Vlaanderen en de rest van de wereld deel aan de 'making of' van de installatie door 600.000 beeldjes uit Daarbij staat elk beeldje voor 600.000 slachtoffers die in Belten tijdens de Eerste Wereldoorlog. Alle beeldjes worden na het bakken geïdentificeerd door middel van een dog tag, het universele identificatiesysteem voor frontsoldaten. Op deze dog tag staat een slachtoffernaam uit de digitale 'Namenlijst' die door het In Flanders Fields Museum in Ieper wordt samengesteld. Ook de naam van de maker komt op de dog tag: zo herenigen verschillende nationaliteiten en generaties zich in de herdenking. (<http://www.comingworldrememberme.be/nl/land-art-installatie>).

nemen duizenden ren en de rest van of' van de installatie te boetseren. een van de gië het leven lie-

Onder het alziende oog van Jeanne Panne, dochter van Jan de Deyster en Cathelijne Goossen, die in 1650 als heks op de brandstapel stierf, dook de groep ten slotte 'In de luwte' binnen, een gezellig etablissement op de Nieuwpoortse Marktplaats. **BEDANKT KATRIEN!**

(http://www.nieuwpoort.be/nieuwpoort/view/nl/nieuwpoort/toerisme/bezoeken/bezienswaardigheden/jeanne_panne)

Deze kleine leeuw was het embleem van de brouwerij "Le Lion d'Or" gevestigd aan het begin van de Torhoutsesteenweg. Deze brouwerij leverde aan de vele visserskroegen op de Visserskaai.

Het is als herinnering aan deze periode, begin XXe eeuw, dat de leeuw als decoratie op de gevel werd aangebracht.

Opvallend leeuwenbeeldje op de gevel van de nieuwbouw Le Lion d'Or, Visserskaai 28.

Op het plakiet links op de foto staat een verklarende tekst (zie inzet).

De man met x tussen zijn Oostendse kameraden is Kamiel, de vader van schrijver Karel Jonckheere. Hij moest als krijgsgevangene werken op de hoeve van boer Gaedt in Parchim (tussen Berlijn & Hamburg). Gaedts zoon was cynisch genoeg gestationeerd in Oostende. Pas in 1915 vernam het thuisfront dat vader "gevangen" zat in Duitsland.

‘Toerisme in Oostende in het interbellum — van melkkoe tot witte olifant’, door Sofie Pijlijser, paperback A5, 164 blz.

Sofie is geboren in Oostende (°1976). Aan de Open Universiteit in Nederland studeerde ze cum laude af als Master of Arts in Kunst- en Cultuurwetenschappen. Alhoewel ze reeds verschillende leerboeken voor het secundair onderwijs samenstelde, is dit haar eerste wetenschappelijke werk. Door het schrijven van dit boek werden haar twee liefdes samengebracht: historisch onderzoek en Oostende.

Flaptekst: Oostende in het interbellum. Een tijd waarin een vakantie aan zee ook voor de gewone man mogelijk werd. Een tijd waarin de zeden in volle verandering waren. Hoe ging het stadsbestuur van Oostende met het toerisme om? Koos ze voor een stimulerende of afremmende aanpak? In hoeverre drukte ze een stempel op het toerisme in Oostende? En hoe voelde de gewone Oostendenaar zich bij het toeristisch beleid van zijn stadsbestuur? Hield het stadsbestuur rekening met de wensen en de grieven van de gewone Oostendenaar? Op deze en vele andere vragen geeft dit boek een antwoord.

De redactie heeft het boek in één ruk uitgelezen. De vooropgestelde werkwijze (gemeenteraadsverslagen - brochures - pers) zorgt ervoor dat je tegelijk gedetailleerde en sfeerinfo krijgt. Inhoudelijk krijg je ook duidelijk afgebakende onderwerpshoofdstukken. Beperken moet een opgave geweest zijn: 1 Een historische schets 2 Het strand: een natuurlijke troef 3 het Kursaal en de Koninklijke Schouwburg 4 Feesten 5 Vermakelijkheden in het stadscentrum 6 het Badenpaleis. Verkoopprijs = €18,25 . Bij Sofie (sa.pijlijser@studie.openuniversiteit.be of bellen naar 0476719929) of in de boekhandel.

Locatie: Venetiaanse Gaanderijen, hoek Boudewijnpromenade/ Parijsstraat

Duur: 27 juni tot 13 september 2015

Openingsuren: dagelijks geopend van 14.00 tot 18.00 uur – op zondag van 10.00 tot 12.00 uur en van 14.00 uur tot 18.00 uur

De tentoonstelling *GoodPlanet! Water!* brengt het artistiek oeuvre van drie kunstenaars samen in een unieke tentoonstelling over water. Laat je verrassen door de indrukwekkende schoonheid van de natuur en de inspirerende verhalen van waterhelden wereldwijd.

Water, een vitale levensbron - Yann Arthus-Bertrand Yann Arthus-Bertrand brengt de waterproblematiek op een veelzijdige manier in beeld. Zijn werk doet ons inzien dat de toekomst van water nauw verbonden is met die van de mensheid. Laat je inspireren door de indrukwekkende schoonheid van de natuur.

Water Awareness 2015 Solutions – Dieter Telemans Voor *GoodPlanet! Water!* reisde Belgisch fotograaf Dieter Telemans de wereld rond, op zoek naar inspirerende oplossingen met betrekking tot waterzuivering en -besparing. Hij fotografeerde traditionele methodes om regenwater te oogsten in de Thar-woestijn van India, maar ook in België werden goede praktijkvoorbeelden geselecteerd en in beeld gebracht. Laat je verrassen door de creativiteit en vindingrijkheid van kinderen, jongeren, kunstenaars, wetenschappers en bedrijven uit de watersector wereldwijd.

Water, ontwerp voor een strandcabine – Koen Deprez

Wat doen mensen eigenlijk in hun huis, of meer specifiek, in hun strandcabine? Die vraag inspireerde Deprez tot het project strandcabine, naar aanleiding van een ontwerpwedstrijd voor strandcabines voor de Belgische kust. Voor de tentoonstelling *GoodPlanet! Water!* maakte Deprez bovendien collages van de strandcabine geplaatst middenin gebieden waar het water ooit is verdwenen. Deze paradox roept vragen op en nodigt uit om een mening te vormen.

De recent opgerichte erfgoedcel Kusterfgoed vzw stelde van 1 april tot en met 19 mei 2015 in de Oostendse Nieuwe Gaanderijen (Boudewijnpromenade) het eerste project 'Kustaffiches' voor.

De expo bracht een selectie aan waardevolle kustaffiches uit de archieven van de gemeenten Blankenberge, De Haan, Oostende en Middelkerke.

De affiches waren destijds kleurrijke teasers om de mensen naar de zee te lokken en de badplaatsen op de toeristische kaart te plaatsen. Niet zelden waren dergelijke affiches uitgegeven door de Nationale Spoorwegen en werd de 'vlotte verbinding' sterk benadrukt. En wat is de kust zonder het strand, de zee, het Casino, de duinen en de vele attracties voor zowel bewoners als toeristen?

Vandaag zijn dergelijke affiches gegeerd bij verzamelaars in binnen- en buitenland. De prachtige illustraties laten ons vandaag nog altijd meegenieten van de zon, zee en strandsfeer uit ver of minder ver vervlogen tijden.

De expo is slechts een uitsmijter. Voortaan mag je meer erfgoedinitiatieven van de erfgoedcel verwachten. Meer info vind je op: www.kusterfgoed.be.

De erfgoedcel Kusterfgoed is het intergemeentelijk samenwerkingsverband van de gemeenten Blankenberge, De Haan, Middelkerke en Oostende. De opdracht van de erfgoedcel Kusterfgoed bestaat uit het behoud en beheer én de ontsluiting van het rijke kusterfgoed. De nadruk ligt op het roerende en immateriële erfgoed. Bovendien zal de erfgoedcel inzetten op de ondersteuning van alle erfgoedspelers, zowel liefhebbers als professionelen. Dat is nodig, want het cultureel erfgoed aan de Belgische kust is uniek.

Bron van deze tekst = <http://www.oostende.be/nieuwsdetail.aspx?id=11103>

Deze interessante affiche hierboven en hieronder afgebeeld hing tussen de kustaffiches. België vierde feest in 1905. België was 75 jaar jong en in het hele land vonden feesten plaats. Op 3 en 4 september was Oostende aan de beurt. Een gedetailleerd verslag van deze 2 dagen stelde Vincent Duflou samen in: "Oostende in de Belle Epoque; 1905, het wonderjaar van Leopold II", Oostende, 2005, Davidsfonds, pp.17-41.

Op zondag 3 september 1905 ging een "grote historische stoet 'de voorvaderlijke dansen' "uit. Op maandag 4 september huldigde den koning de nieuwe haven(installaties) in, alsook de de Smet de Naeyerlaan en de SS Pieter-en-Pauluskerk. De decanale kerk zou pas in 1907 ingewijd worden toen ook de torens afgewerkt waren. Er is duidelijk met het perspectief wat aan de hand. Centraal zien we de Demeysluis, met één Leeuwenbrug en twee gedecoreerde pijlers van de spoorwegbrug (onderdeel "De Smet de Naeyer"-bruggen). Roeiboten, zeilboten, raderboten en turbineschepen (nieuw!) varen op zee en in de haven. Andere transportmiddelen zijn: trams, auto's, paarden, koetsen, fietsen, motoren, 'voeten'. Is er ooit een aangelegde tuin geweest naast de sluis?

Een optocht van zeeschepen, een stoet van maatschappijen/verenigingen, een vaderlandsche be-tooging/stoet en volksfeesten—alles algemeen verlicht—stonden ook op het programma.

OOSTENDE

FÊTES PATRIOTIQUES

à l'occasion du 75e anniversaire de l'indépendance nationale.

Dimanche 3 Septembre

GRAND CORTÈGE HISTORIQUE : LES DANSES ANCESTRALES

Lundi 4 Septembre

Visite de S. M. le Roi

INAUGURATION DU PORT,
de l'Avenue de Smet de Naeyer et de
l'Église des SS. Pierre et Paul.

CORTÈGE NAVAL

Defilé des Sociétés locales : Manifestation patriotique.
Fêtes populaires. Illumination générale.

Approuvé par le Collège Échevinal, le 17 août 1905.

Le Secrétaire, A. VAN ISEGHEM.

Le Bourgmestre, PIETERS.

VADERLANDSCHE FEESTEN

ter gelegenheid der 75e verjaring der nationale onafhankelijkheid.

Zondag 3ⁿ September

GROOTE HISTORISCHE STOET : DE VOORVADERLIJKE DANSEN.

Maandag 4ⁿ September

Bezoek van Z. M. den Koning

Inhuldiging der NIEUWE HAVEN,
der de Smet de Naeyer's laan
en der SS. Pieter-en-Pauluskerk.

OPTOCHT VAN ZEESCHEPEN

Stoet van Maatschappijen : Vaderlandsche betooging.
Volksbesten. Algemeene verlichting.

Imp. A. VAN GRAESBEKE, rue du Corely, 21, Oostende.

Interessante affiche door het Brugse stadsarchief in 2005 aan de stad Oostende geschonken.
'Vaderlandsche feesten ter gelegenheid der 75ste verjaring der nationale onafhankelijkheid'

België vierde feest in 1905. België was 75 jaar jong en in het hele land vonden feesten plaats.

Begin november van datzelfde jaar 1905 bracht een bijzondere commissie die werkte in opdracht van het Belgische parlement ook verslag uit over de “mogelijke” gruweldaden in Congo.

Een thema dat recent, op zondag 28 juni, aan bod kwam tijdens een panelgesprek 'Leopold II, Congo en Oostende. Tijd voor een her-denking' in Vrijstaat O, een organisatie van het Oostendse Willemsfonds. Deelnemers waren Sofie Cloet (Bibliotheekmedewerker Ugent en gemeenteraadslid voor Groen), professor Michäel Meeuwis (Ugent), Piet Wittewrongel (Dwars), Professor Zana Etambala (Kuleuven) en de Congolese striptekenaar Barly Baruti. De dienstdoende moderator was professor Afrikaanse filosofie Herman Lodewijckx.

Centrale vraag in dit gesprek was hoe het komt dat de stad Oostende het initiatief niet neemt om het monument en het verhaal erachter in een actuele context te duiden. Professor Meeuwis verdedigde alvast de stelling dat de stad Oostende eerder dit initiatief had kunnen nemen, had zij een actie als die van de actiegroep Stoeten Ostendenoare willen vermijden. Maar ook dat Oostende moet durven nadenken over het eigen nationale koloniale verleden zonder een nieuwe Beeldenstorm te veroorzaken.

Professor Meeuwis had het over drie 'lezingen' van het monument.

Eerste lezing:

"Het standbeeld verwijst naar Leopold II en de grote humanitaire weldaden die hij daar gedaan heeft. Ik sta voor het standbeeld en zie een groot man."

Tweede lezing:

"Het standbeeld verwijst naar Leopold II en wat vol-

gens sommigen de grote humanitaire weldaden geweest zijn die hij daar gedaan heeft. Hij heeft daar echter grote gruwelijkheden laten begaan, en daar moeten wij nu tegen protesteren. Ik sta voor het standbeeld en zie een schurk."

Die twee lezingen hebben enkel oog voor wat het standbeeld afbeeldt, een persoon.

Mijn, derde lezing: Het standbeeld verwijst niet alleen naar Leopold II maar ook naar een periode waarin men iemand verheerlijkte waarvan men de grote hebzucht en de door hem toegelaten gruwelijkheden niet kon of niet wou zien." Als je voor het standbeeld staat moet je dus leren niet alleen te zien wat of wie het standbeeld afbeeldt (Leopold II), maar ook de blinde verheerlijking voor hem in die periode. Die is zo mogelijk nog veel erger, omdat ze maatschappelijk is eerder dan individueel. "Ik sta voor het standbeeld en ik zie een blinde maatschappij."

Ik zou het goed vinden als de stadsgidsen van Oostende hun groepen deze diepere blik zouden voorleggen. (...)

De nacht van 30 op 31 maart 1944 in Oostende

Georges Ruys

Nacht 30/31 maart 1944 - 00,25 uur

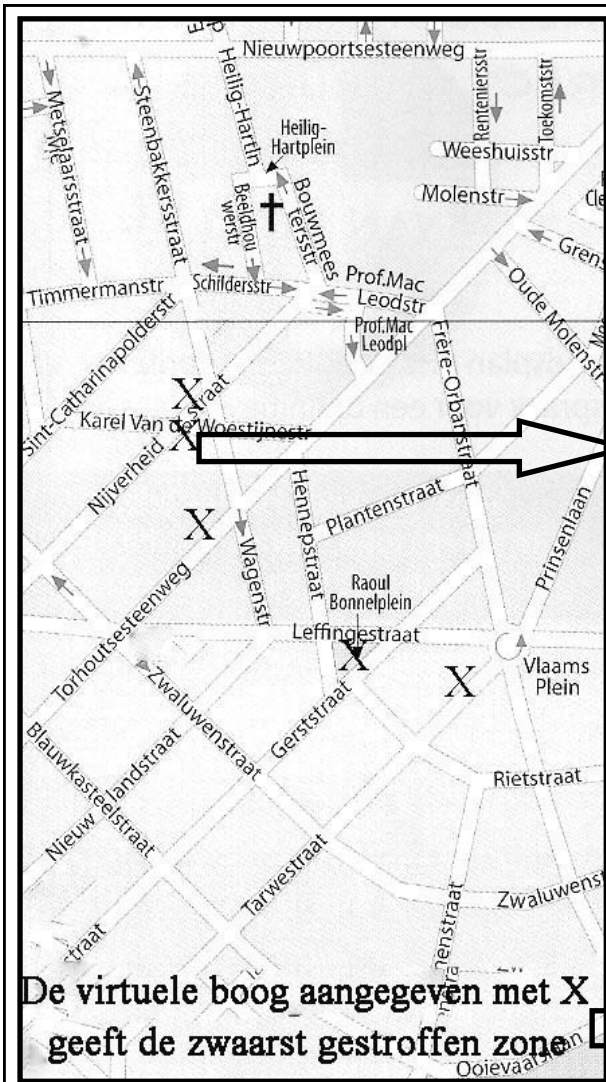
Die nacht zou Oostende een zware slag te verwerken krijgen. Rond de eigenlijke reden van deze ramp voor de bevolking, hing lange tijd een zweem van twijfel. Het hoe en waarom heeft toen verschillende gissingen en mythes in het leven geroepen. De realiteit was dat de Oostendse bevolking op slag 36 doden telde, 28 zwaargewonden en talrijke lichtgewonden. De eerste verslagen van de catastrofe kwamen pas vele dagen later in de openbaarheid.

Naast de slachtoffers liep de woonzone tussen de Torhoutsesteenweg, de Gerststraat, de Leffingestraat, de Tarwestraat en de Nijverheidsstraat zeer zware schade op, 150 huizen werden vernield en 300 erg beschadigd.

Een goede week later op 7 april 1944, werden er in Oostende 15 aanhoudingen verricht van personen die beweerd hadden dat de Duitsers de bommen hadden gegooid. Een verkeerde inschatting want te veel militairen, wapenning en materieel was hier nog aanwezig. Net als in de Eerste Wereldoorlog 14-18 werden bombardementen waarbij veel doden vielen gewoonlijk op naam van de bezetter gecrediteerd.

De eerste slachtoffers werden al 's nachts om 1.30 uur van onder de puinen gehaald. De laatsten op 1 april omstreeks 11 uur.

De virtuele boog aangegeven met X geeft de zwaarst getroffen zone

NIJVERHEIDSSTRAAT 54

Zie ook projectie op hedendaagse Googleluchtfoto op de vorige blz. / illustraties door redactie behalve plan links

(n.v.d.r.) Dit deel van het Westerkwartier werd ook al in 1940 zwaar geraakt. Op een aantal gebouwen werd wel ostentatief het heropbouw(nieuwbouw)jaar aangebracht. Ook te zien op het Prof. MacLeodplein:

Rond deze aanval deden toen heel wat geruchten de ronde om volgende redenen:

1) de verplichting in februari 1944 tot een gedeeltelijke evacuatie van de stad zou er kunnen op wijzen dat er iets te gebeuren stond.

Lokale commentaar: dat zou het voortekenen van een nakende proefneming met een der geheime wapens waarmee Duitsland dreigde, geweest zijn.

Weerlegging: deze evacuatie (ook van andere kuststeden) was louter bedoeld om het bevolkingsaantal uit te dunnen om bij vijandelijke luchtaanvallen het dodencijfer te drukken.

De Duitse minister van Propaganda Joseph Goebbels schreef in zijn wekelijkse artikel in "Das Reich" al vanaf eind oktober 1943, dat er geen twijfel bestond dat er een invasie zou komen in de zone tussen de Franse en Belgische kustgebieden tot de Rijnmonding. Bijna wekelijks werden details in zijn artikels daarover naar voor gebracht. Zelfs mogelijke datums van een landing werden vermeld. "Überall entlang der Küste muss die Bevölkerung in das Innland ausweichen, um die Anzahl der Opfer bei einer Landung zu beschränken." (Overal langs de kusten moet de bevolking wijken om het aantal burgerslachtoffers bij een landing te beperken.) Uit veiligheid voor de kustbewoners werd een evacuatieplan voor hen uitgewerkt.

Op 20 februari 1944 werd het "Räumungsbefehl" door Maj. Hoffman overgemaakt aan het stadsbestuur met de namen van een groot aantal Oostendenaars die verplicht werden de stad te verlaten. Voor degenen die daartoe het bevel ontvingen, moest de evacuatie voor 11 maart uitgevoerd zijn. Als uitwijkstad voor de Oostendenaars werd **Oudenaarde** aangewezen.

De gedwongen evacuatie was dus zoals overal in het kustgebied louter gericht op een nakende invasie;

2) een Duitse troepenbeweging richting Torhout, de avond van 30 maart liet de bevolking veronderstellen dat de Duitsers de stad verlaten hadden.

Lokale commentaar: de 28ste maart vertrokken uit de Conscienceschool de daar gelegerde Duitsers. Op 2 april keerden ze terug. Ze wisten dat er iets te gebeuren stond.

Weerlegging: één van de vele oefeningen en permanente alarmtoestand van die Compagnie lijkt de logische verklaring. In de stad waren op nog vele andere plaatsen een massa Duitsers gelegerd;

3) de 31ste maart, de morgen na de aanval, deed zich een eigenaardig verschijnsel voor. Hoge Duitse officieren kwamen zich persoonlijk vergewissen van de schade. Zij wandelden tussen de puinen, namen uitgebreid nota's en foto's van de catastrofe. (ooggetuige André Beirens toen 13 jaar).

Lokale commentaar: in de eerste oorlogsjaren was de Duitse belangstelling bij luchtaanvallen op burgerdoelen nihil. Nu werd alles nauwkeurig genoteerd en werden er foto's genomen.

Weerlegging: vroeger werden de kleinschalige aanvallen van de geallieerden geminimaliseerd en weggelachen. Naargelang de aanvallen krachtiger werden gebruikte men de foto's voor propagandadoeleinden om de ongebreidelde vernielzucht van de geallieerden aan de kaak te stellen;

Azuriet Reizen

Uw Reis. Onze Passie.

Azuriet Oostende

Kastanjelaan 3

8400 Oostende

059/51 49 51

Azuriet Gistel

Stationsstraat 24

8470 Gistel

059/25 52 40

U kan bij ons terecht voor zowel
pakketreizen als al uw à la carte
aanvragen !

4) de Nazi-propaganda in die tijd blufte voortdurend met moderne aanvalswapens waarover ze beschikten en die het krijgsverloop, in de kortste keren, naar hun hand zou zetten.

Lokale commentaar: hoe is de vernieling ontstaan? Er werden zelfs geen bomscherven gevonden. Alles lag in puin. Het bleek onbetwistbaar voor een groot deel der bevolking, dat hier een nieuwsoortig oorlogstuig gebruikt was.

Weerlegging: De V-wapens werden pas ingezet op 13 juni 1944 van uit Noord-Frankrijk op Londen. Het lijkt onwaarschijnlijk dat de Duitsers een geheim wapen als testcase op een stad zouden sturen die nog door hun bezet was.

Opzoeking in archieven leverden wel degelijk het bewijs dat er niet één zoals men oorspronkelijk meende, maar verschillende inslagen waren.

- Een politieverlag van 31 maart 1944 geeft 6 voltreffers aan nl: in de Frère Orbanstraat nr 100, de Tarwestraat nr. 10, de Gerststraat nr. 35 en de Gerststraat nr 51, de Torhoutsesteenweg nr. 22, de Nijverheidsstraat nr. 47.

- In het relaas van een PLB-man die er bij was en dat gepubliceerd werd in een lokaal weekblad (HS-08041944) is er sprake van " ...vijf geweldige inslagen".

In dezelfde krant in het hoofdartikel "Oostende in Rouw" wordt gewag gemaakt van tientallen bommen.

Een gepland bombardement op Oostende door de geallieerden, lijkt de minst waarschijnlijke hypothese. Al de voorgaande aanvallen op Oostende waren Minor Operaties geweest of toevalligheden, de stad telde geen bijzondere strategische doelen of industrie.

In een eerste verslag opgemaakt op 31 maart van het Politiecommissariaat der 6^e wijk, meldt men 18 doden, enkele uren later volgt een nieuw verslag waarbij 28 doden worden vermeld. Op 1 april volgt dan een ander verslag waarbij 34 doden worden aangegeven. Enkele dagen later op 4 april 1944 aangevuld met een 35ste slachtoffer. De volgende dagen en weken stierven nog zwaar gewonden aan de gevolgen van het bombardement.

MORDAN

NATUURVLEES DOBBELAERE

Christinastraat 69 - 8400 OOSTENDE

Tel. 059/50 52 45 - Fax: 059/50 07 85

e-mail: denatuurwinkelmordan@skynet.be

(400 m² verkoopsruimte)

Openingsuren: 9.00 H. - 18.30 H.

Ook op zaterdag. Zondag gesloten

BIO SHOP

*De Natuurlijkste
zaak van de kust!*

**GREEN
SLEEP**

100% "NATUURLIJK"

SLAAPCOMFORT

(200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Green Sleep

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.

Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)

Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.

150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

De Feiten: bij een studie van de gegevens in het Bomber Command War Diary op die datum voerde de RAF die nacht een raid uit op Nuremberg.

In de late avond van de 30ste maart stegen 572 viermotorige Lancasters op geladen met elk hun maximumcapaciteit van 10.000 kg bommenlast. (normaal werd 6.500 kg geladen), 214 viermotorige Halifaxbommenwerpers met elk een maximum capaciteit van 6.500 kg. 9 Mosquito's vervulde de Armada. Ze vertrokken allen voor 23 uur van hun onderscheiden basissen in Engeland, om zich te verzamelen in een formatie boven de Noordzee. Honderden jagers zorgden voor het escorte.

De luchtvloot zou volgens de planning een breedte van 16 km hebben en een lengte van 104 km. De vlieghoogte was tussen de 4.800 en 5.800 meter. Door de slechte weersomstandigheden werd de lengte ruim 200 km in plaats van de voorziene 104 km en de breedte 60 km in plaats van de geschatte 16 km. De escorte jagers hadden dus een enorme oppervlakte te verdedigen.

Tussen 23.10 uur en 23.50 uur vlogen de 795 vliegtuigen over de Belgische kust tussen Oostende en de Scheldemonding en zo over Antwerpen, Brussel, Luik, over de sector Bingen/Bonn en de Rijn naar Nuremberg een afstand van ongeveer 800 km. Heen en terug ruim 1600 km. De kust van Oostende werd overvlogen vanaf 23.15 uur. Deze luchtvloot werd al net buiten België aangevallen door de Duitse nachtjagers die gestationeerd waren in Nederland en die in de grote oppervlakte vrij spel hadden. De geallieerde toestellen die geraakt waren, en nog de mogelijkheid hadden, moesten zo snel mogelijk de formatie verlaten en proberen om terug te keren. Hetzelfde voor de toestellen die met technische problemen te kampen hadden. De bomlading van deze toestellen werden dan zo snel mogelijk gelost om reden dat een vermindering van de last, de snelheid van de vliegtuigen aanzienlijk vermeerderde en het risico van ontploffing bij de landing van deze toestellen uitschakelde.

De meest waarschijnlijke hypothese van deze rampzalige nacht voor Oostende, is dat een defect of getroffen vliegtuig dat moest rechtsomkeer maken, zijn bomlading begon te lossen over Oostende in de mening dat het reeds boven de Noordzee vloog.

Hoewel de meeste crews melden dat ze het doel hadden aangevallen, bleek later dat het gros der bommen geworpen werd op Schweinfurt niet minder dan 50 mijl ten NW van Nuremberg, het resultaat van het slechte weer en de pathfinders die hun markeringen verkeerdelijk boven Schweinfurt hadden uitgeworpen. De aanval was een zware mislukking.

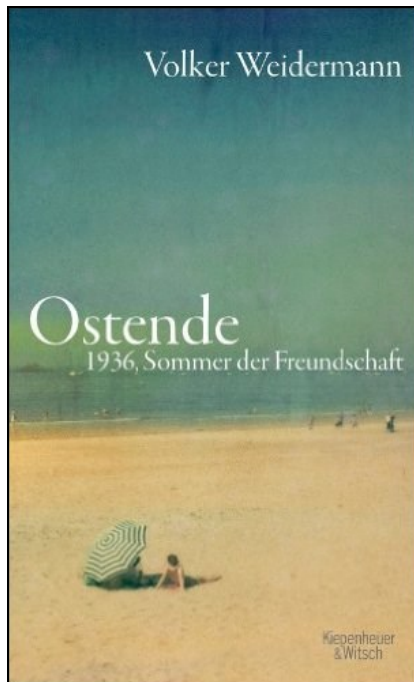
De verliezen van de RAF waren ook niet min. Op die raid naar Nurnberg crashten of werden uiteindelijk als vermist gemeld: 95 toestellen. Het grootste verlies 11,9 % op een zending van Bomber Command in de oorlog. 537 bemanningsleden werden tijdens die raid gedood of vermist en 157 werden gevangen genomen.

Bronnen:

- André Beirens ooggetuige
- RAF Bomber Command War Diary - (p486) Martin Middlebrook & Chris Everitt
- RAF Bomber Command Losses of the Second World War Vol 5- 1944 (p144-160) W.R. Chorley
- De Plate: Onbekend Oorlogsdagboek WOII - 84/148
- De Plate: - De Vuurtorenwijk in de Ite Wereldoorlog - Rudolf Weise 2009/212)
- De Plate: - Oorlogsdagboek 1940-1944 - 1987/322 - Carlos Loontjens.
- Oostende onder de Nazie's 1940-1944 - deel 1-2-3-4- Asseloos
- Het Handelsblad van de Kust -04081945 geeft foutief 29/30 maart 1944 aan
- De Zeewacht -13011945 en 19081966
- Bommen op België - (p205) uitg. Com. Gen. der Passieve Luchtbescherming
- Politieverslagen (4) - 6^e wijk
- Het Strand (HS) - 30101943 tot 08041944
- Webblog "Nostalgische blik, op Oostende" van Redgy Ferier

Oostende, 1936 - zomer van de vriendschap

Dirk Beirens

Volker Weidermann, “Oostende, 1936, Sommer der Freundschaft”, Verlag Kiepenheuer & Witsch, 2014, 160pp. ISBN: 978 3 462 04600 7

Oostende 1936 - “Zomer van de vriendschap” door Volker Weidermann, vertaling door Els Snick, 2015.

Het boek is een onverwachte bestseller (al 100.000 ex.) in Duitsland en verkoopt ook heel goed in nu al een zevental vertalingen.

Bestuurslid **Annie Storme** las het boek in de originele Duitse versie en net toen ze een stukje vertaling over Zweig en Ensor klaar had, verscheen - zonder dat ze het wist - de officiële vertaling (zie hierboven). Die werd op zaterdag 4 juli 2015 voorgesteld in Vrijstaat O in aanwezigheid van auteur & vertaalster. De hele dag werd het duo gevolgd door Dirk Leyman, literair journalist van De Morgen, die een uitgebreide reportage

pende in de boekenbijlage van woensdag 8 juli 2015.

Annie legde haar focus op Stefan Zweig, een Oostenrijkse schrijver (°Wenen 1881 - Brazilië 1942) van joodse afkomst die germanistiek, romaanse kunst en filosofie studeerde in Oostenrijk, Frankrijk en Duitsland. In 1913 vestigde hij zich in Salzburg. Als biograaf beschreef hij veel historische en literaire figuren uit het Europese cultuurgebied. Later schreef hij novellen en romans die opvielen door de psychologische benadering en het subtiële taalgebruik. *Die Welt von Gestern*, de kort voor zijn zelfmoord geschreven autobiografie, wordt vandaag als een van de meest treffende en best geschreven tijdsbeelden van de periode 1900-1940 beschouwd (Wikipedia).

(Annie:) Emile Verhaeren was de eerste soulmate van Zweig, die erg bewogen werd door de gedichten van Verhaeren. Emile stelde de Oostenrijkse schrijver in 1914 aan James Ensor voor. Als Zweig in 1936 als beschermer van Joseph Roth terug in Oostende belandt, twijfelt hij eraan om Ensor te bezoeken, maar hij doet het uiteindelijk niet.

In de zomer van 1936 strandde een illustre gezelschap Duitse kunstenaars, op de vlucht voor Hitler, in Oostende. Onder hen de mondaine schrijver Stefan Zweig en zijn aan lager wal geraakte, melancholieke en drinkende vriend Joseph Roth. In Café Du Parc, op de terrassen van het Wapenplein of de zeedijk dachten ze weemoedig terug aan betere tijden, discussieerden over nazi-Duitsland of de Spaanse burgeroorlog en zagen hoe Europa andermaal op een wereldoorlog afstevende. Met de moed der wanhoop laafden ze zich, velen voor het laatst, aan een warm gevoel van zomer, vriendschap en liefde.

Ook Mark Schaevers, de recentste Gouden Boekenuil-winnaar, publiceerde eerder al een boek over exil-auteurs in Oostende: “**Oostende, de zomer van 1936**”. Hij is deels schatplichtig aan wijlen de Oostendse auteur John Gheeraert, die in 2000 “Stefan Zweig, een Weense flaneur in Vlaanderen”, uitgaf.

De Joods-Oostenrijkse auteur Joseph Roth (1894 – 1939) was één van de kleurrijkste schrijvers van het interbellum. Een belangrijk deel van zijn leven bracht hij als banneling door in België en Nederland, waar hij in cafés (o.a. in Brasserie Du Parc) en hotels aan zijn romans werkte. Literair vertaalster en docente Duits Els Snick ontrafelt in dit kersverse boek “**Joseph Roth - De blonde neger en andere portretten**” zijn journalistieke en literaire netwerken in Amsterdam, Brussel en Oostende in die jaren. Ze ging minutieus op zoek naar de plaatsen en personen die hij in Oostende heeft gekend, maar de oogst is beperkt. Ze is zo wild enthousiast over Joseph Roth dat ze in Oostende zelfs een Joseph Roth-genootschap oprichtte met als doel zijn werk in het Nederlandse taalgebied zo ruim mogelijk bekend te maken (www.josephrothgenootschap.com); een oprichtingsfoto-document vind je in Brasserie Du Parc, op de foto boven auteur Volker Weidemann en vertaalster Els Snick.

Zweig & Roth in Oostende 1936

Tijdens TAZ 2015 begeleidt Els Snick elke dag (31.07>08.08, 16-17 uur) een Rothwandeling waar vooral zijn teksten aan bod komen. Ze verzamelde

met Herwig Deweerdt ook een bont gezelschap van acteurs, muzikanten en dansers voor de uitwerking van hun TAZ-concept “Café Paradis”, gebaseerd op teksten van Roth.

(ster boven=) Hotel Ville de Spa en restaurant Almondo, dat Roth frequenteerde in 1936. Hoek Hertstraat & Langestraat. (rechts) Hij logeerde in Hotel de la Couronne, aan de Vindictivelaan, tussen de Christinastraat en de Kapellestraat. Deze reclamefoto is -cynisch - omzoomd door swastika's (om Duitse toeristen te plezieren??)

Hôtel de la Couronne
 AVENUE DU VINDICTIVE
 Propriétaire : SÂPERAS MENIER

Son grand confort moderne
 Sa cuisine
 Sa cave de meilleurs crus

Napoleon in Oostende (2)

(Details & anekdotes inzake zijn bezoeken)

Marcel Leeuwerck m.m.v. Piet Daman & Frank Goeminne

Inleiding “De feiten” & illustraties door de redactie

De feiten

Op 6 november 1792 overwon het Franse leger, onder leiding van Dumouriez, de Oostenrijkse troepen (slag bij Jemappes). Er volgde een snelle bezetting van het land en velen vluchtten aan de zijde van de Oostenrijkse troepen. Op 15 november stonden Franse ruiters vóór de Oostendse Westpoort of Nieuwpoortse Poort. Twee dagen later werd de vrijheidsboom op de Grote Markt geplant. De Franse militairen vestigden zich in de verlaten kazernes.

Deze bezetting was echter van korte duur : op 18 maart 1793 leden de Franse troepen een nederlaag in Neerwinden. Op 30 maart vertrok de bezetter (2.000 man) langs dezelfde poort langs waar ze binnengekomen waren. Oostenrijkse en Engelse troepen namen hun plaats in en werden met grote luister ontvangen. Het spreekt voor zich dat de Fransen het niet zo gemakkelijk zouden opgeven : reeds op 3 mei werd Veurne veroverd en op 8 september behaalden ze een nieuwe overwinning bij Hondschote.

In de maand juni van het volgende jaar, vluchtten veel notabelen, ontzet door de berichten over de gruwelen die begaan werden onder het Terreurbewind in Frankrijk. De zege nabij Fleurus (28 juni 1794) betekende voor de Fransen het begin van de definitieve overwinning. Twee dagen later werd Oostende bezet (juli 1794 : 15.000 man).

Vervolg via volgende link (<http://www.oostende.be/product.aspx?id=11784>)

Details en anekdotes van de bezoeken van Napoleon Bonaparte aan Oostende

Werden in het vorige nummer (Jg. 27, nr. 2) behandeld:

- 1) **13 februari 1798** (Bonaparte is **GÉNÉRAL EN CHEF**)
- 2) **10 juli 1803** (Bonaparte is nu **EERSTE CONSUL**)
- 3) **11-15 augustus 1804** (Napoleon in mei 1804 **KEIZER**)

4. Bezoek van Keizer Napoleon op 20-21 mei 1810

Situatie: sedert 1804 is er een gewijzigde situatie in diverse domeinen. Napoleon concentreert zich op het vasteland (1806 Continentale Blokkade).

Het continentaal stelsel (Frans: Blocus continental) hield een maatregel in van de Franse keizer Napoleon I van 1806 tot 1814 waardoor alle handel tussen het Europese continent en Groot-Brittannië verboden was. Deze economische blokkade hield stand van 1806 tot 1814. Het kwam neer op een embargo op alle Britse producten.

Napoleon is op het toppunt van zijn macht. La Grande Armée telt 700.000 man waarvan 300.000 Fransen, de rest uit alle bezette gebieden van Europa. Door de aanhoudende oorlogen werd dus de belasting verhoogd en ook de conscripties werden geïntensifieerd evenals ander zaken.

De traditionele wijze van rekruteren van soldaten door het in dienst nemen van vrijwilligers en huurlingen voldeed niet meer voor de jonge en oorlogvoerende Franse Republiek. Er was een massale aanvoer van soldaten nodig. Daarom ging men over tot een systeem van gedwongen inlijving.

De wet van 24 februari 1793 voorzag dat alle ongehuwde en kinderloze mannen tussen 18 en 40 jaar zich moesten ter beschikking houden voor militaire dienstplicht. Door de verslechterde militaire situatie (o.a. Valenciennes was in buitenlandse handen gevallen) besloot het republikeinse bewind van de Conventie tot "une levée en masse" waarbij in theorie de hele mannelijke bevolking kon worden opgeroepen.

Massale oproepingen werden vastgelegd in de wet Jourdan-Delbrel van 19 Fructidor van het jaar VII (5 september 1798). Zij gold voor alle Fransen, dus ook voor de bewoners van de geannexeerde gebieden. Voor de eerste keer zouden onze voorvaders moeten dienst nemen in het leger van de bezettingsmacht en alhier te lande of in de vreemde gaan strijden voor vreemde belangen. De wet bepaalde een algemene mobilisatie in oorlogstijd, een mobilisatie van vrijwilligers aangevuld door dienstplichtigen in vreedstijd en het aanleggen van een vaste en grote wervingsreserve.

Hierdoor is de bevolking steeds minder voor Napoleon, daarom neemt hij diverse maatregelen om de oppositie in te dijken o.m. "de slechte elementen worden aangehouden, de administratie wordt gezuiverd, deportatie van verdachten, soms hele families."

In december 1809 wordt Joséphine verstoten.

Joséphine vicomtesse de Beauharnais, geboren Marie-Josèph-Rose de Tascher de la Pagerie, spreek uit Taschèr^d Les Trois-Îlets, Martinique, 23 juni 1763 – Rueil-Malmaison, 29 mei 1814), kortweg Joséphine, was een West-Indische schoonheid, die deel uitmaakte van de Parijse society, bekend als de eerste echtgenote van keizer Napoleon Bonaparte. in 1806 kreeg Napoleon een buitenechtelijk kind, Charles Léon comte Denuelle, maar als bastaard was hij geen wettig erfgenaam. Er werd door Napoleon een familieraad georganiseerd in 1809 om zijn kinderloos huwelijk met Joséphine te kunnen ontbinden. De Senaat keurde het handelen van Napoleon goed, omdat dit in het belang van Frankrijk was. Een maand later verklaarde de Franse kerk het in 1804 gesloten huwelijk ongeldig, omdat er geen getuigen aanwezig waren geweest. Niets stond Napoleon nu nog een nieuw huwelijk in de weg. Joséphine verhuisde na haar scheiding van Malmaison naar kasteel Navarre bij Evreux. Ze liet Eugene Malmaison terugvragen, maar ging vaak op reis om Marie-Louise van Oostenrijk te vermijden. Joséphine stierf op 29 mei 1814 ten gevolge van een longontsteking in Malmaison, na een bezoek van Frederik Willem III van Pruisen, Alexander I van Rusland en enkele Russische groothertogen. Malmaison werd in 1906 een museum, waar voornamelijk werken betreffende Napoleon en zijn echtgenote Joséphine tentoongesteld werden.

In april 1810 huwt Napoleon, toen 41 jaar, met Aartshertogin Marie-Louise van Oostenrijk (18 jaar) een kleindochter van Keizerin Maria-Theresia. Napoleon krijgt met ML een zoontje "Roi d'Italie" l'Aiglon die geboren wordt op in maart 1811.

In de zomer van 1809 doen de Engelsen een raid op Walcheren. Men vreest nog voor landingen en Antwerpen wordt bedreigd. Daardoor krijgt Oostende weer aandacht. Plannen voor de verdediging van de haven en zeesluizen worden opgemaakt. Van eind april tot november 1810 zal Napoleon met de keizerin en een groot gevolg in de noordelijke departementen verblijven. Hij zal zowat alle grote steden aandoen waar hij feestelijk ontvangen wordt. Maar het volkse enthousiasme is minder voor zijn persoon en zeker niet voor het Regime, wel voor de keizerin (terug een Oostenrijkse).

Op 20 mei 1810 schepen Napoleon en Marie-Louise en hun gevolg in aan boord van de Statiebarge te Scheepsdale Brugge. Met veel kleur en goud en met al zijn ordonnantieofficieren en “Garde d’honneur Départementale”. De twee trekpaarden zijn versierd met linten en belletjes. De schipper van de Barge, Torrebome, draagt de kleurrijke folkloristische kledij van de Blankenbergse vissers. Zij komen toe aan het Sas van Slijkens waar de burgemeesters en gemeenteraadsleden van Bredene en Oostende hen opwachten. Een pas gestichte fanfare van Oostende onthaalt hen maar ze wordt weggespeeld door de fanfare van Brugge, die met een begeleidende barge was meegereisd. Een lid van de erewacht getuigt: “Quand l’Empereur vient au Sas de Slijkens, ne voyant pas achevés les travaux hydrauliques pour y construire une espèce de fort, entre le Sas et le fort pour les mettre à la garantie de l’ennemie, il fut si emporté qu’il trembla du coup et réprimanda tres sérieusement les officiers du genie.”

Napoleon bezoekt onder meer de pas beëindigde “Franse” spuikom en sluis. Het dagblad “l’Oracle” publiceert een bericht: “Avant d’entrer dans la ville, Napoleon visite le port, les bassins, les jetées, la digue de mer, les fortifications et les grands et magnifiques travaux entreprises depuis le dernier voyage (...) Tout les autorités ont été présentées à L.M. qui daigne agréer la fête qui leur a été offerte par le corps municipal et la chambre de commerce.”

‘s Avonds had een bal plaats in de grote zaal van l’ Hotel du Commerce. Zij overnachtten bij een invloedrijke burger van Oostende, nl bij de familie Lanzweert (verdelers van contributies) in zijn mooi huis, Kaaistraat nr. 6. De overigen van het gevolg van Napoleon, zo’n 150 man werden bij verschillende notabelen gehuisvest.

Daar dicteert Napoleon enkel brieven aan zijn broer Joseph, Koning van Holland, o.m. zijn ongenoegen over diens beleid te uiten. (het deel van Holland tot aan de Waal, is reeds vroeger aangehecht bij de “Départements Réunis”).

Ook Maréchal Clarke, Hertog van de Feltré, Ministre de la Guerre van 1807 – 1814 krijgt ervan langs, omdat de voorziene werken van Sas Slijkens “sont de la dernière absurdité”, en zijn niet genoeg gekend en opgevolgd door de officieren.

Napoleon brengt het totale budget van dat jaar om uit te geven aan verdedingswerken voor Oostende op 400.000 Fr. Verder schrijft hij aan Clarke: “La place d’Ostende est de la plus haute importance, il faut s’occuper sérieusement de la mettre en parfait état, c’est la clé de la Belgique.”

De haven zelf is te klein voor een eskader, als het op verdediging aankomt. “C’est ce qui me porte à désirer avant tout deux forts sur les dunes à droite et à gauche, à 400 ou 500 toises des remparts de la placer (...) Ostende a assez d’artillerie de bronze mais pas assez d’artillerie de fer.”

De Oostendse burgemeester A.J. Van Iseghem krijgt uitzonderlijk het grootkruis van het erelegioen. (André Van Iseghem, is burgemeester van 25.04.1805 tot 09.08.1814).

Enkele vrouwen die met oud-grenadiers van de Keizer willen trouwen ontvangen een bruidsschat van 600 goudfrank.

Bronnen in de militaire krijgsgeschiedenis vermelden grenadiers voor het eerst in de 16e eeuw. In het Franse leger werden toen soldaten zorgvuldig geselecteerd om handgranaten met een brandend lont naar de vijand te gooien tijdens het bestormen van een vesting. Deze soldaten moesten lang en sterk zijn om de toen nog zware granaten zo ver mogelijk te kunnen gooien en goed te kunnen richten. Ze moesten ook onverschrokken en goed gemotiveerd zijn. De grenadiers, zoals ze werden genoemd, verwierven dan ook onmiddellijk de faam van elitesoldaten, een status die hen naast een hogere soldij ook nog bepaalde privileges verleende wat betreft kledij. De grenadiers onderscheidden zich van gewone soldaten doordat ze, in plaats van de gebruikelijke breedgerande hoeden, hoge mutsen gingen dragen. Deze mutsen zaten tijdens het wegslingeren van een granaat niet in de weg. De mutsen ontwikkelden zich tot de typerende hoge berenmuts die extra bijdroeg aan hun imponerende lange gestalte. In de 17de eeuw verschenen de eerste grenadiers te paard op het strijdtoneel.

In de loop van de 18de eeuw raakte de granaat in onbruik. Maar het begrip grenadier - elitesoldaat - overleefde, inclusief de berenmuts. Tijdens de 18e eeuw werd typisch één compagnie in elk bataljon aangeduid als grenadiercompagnie en op de rechterflank ingezet. Tijdens de eerste helft van de 18e eeuw werden deze compagnieën in de meeste legers samengevoegd tot aparte eenheden, soms alleen voor de duur van een oorlog (bv. in Pruisen, waarbij de grenadiercompagnieën van verschillende regimenten tot grenadierbataljons werden samengevoegd), maar ook permanent (bv. in Rusland, waar grenadierregimenten ontstonden, ook bij de cavalerie). Veel landen hadden een garderegiment Grenadiers. Het beroemdst zijn de Grenadiers van de Keizerlijke Garde van Napoleon: zijn Keizerlijke Garde bevatte drie regimenten Grenadiers te Voet (waarvan het 3e Regiment uit Nederlanders bestond,).

Op 21 mei reizen Napoleon, Marie-Louise en hun gevolg door naar Duinkerke.

5. 22-23 september 1811

Napoleon doet een nieuwe inspectietocht langs de Vlaamse kust en verder naar Antwerpen. Hij komt toe op 22.09 rond 03.00 uur en zendt een biljet naar zijn jonge vrouw die op het Kasteel van Laken verblijft: “Ménage ta santé.”

Daarna geeft hij diverse onderrichtingen zoals aan Generaal Clarke, om meer dépôts op te richten; aan Savay, “Ministre de la Police Général”: “Je ne vois que des abus dans les licences de la police”?, daarna volgen een aantal vergelijkende details.

Op 23.09.1811 bezoekt hij de Geniewerken aan de vestingen en forten alvorens door te reizen naar Breskens. Napoleon was wel tevreden over de vooruitgang van de versterkingswerken, daarover schreef hij: “Les Anglais ne hasarderont pas une seconde fois à venir nous troubler D’ici à trois ans, j’aurai crée à Ostende un port et des débouchés importants.”

Via zijn minister van Oorlog kreeg de plaatscommandant toch een uitbrander omdat de stadspoor- ten ‘s nachts openbleven, een toestemming die snel ingetrokken werd.

Op de afbeelding staat Napoleon op het oosterstaketsel, (juli 1803) toen hij de opdracht gaf om op het uiteinde van het oosterstaketsel een platform te bouwen. Schilderij van Hansoul in het Oostendse Gerechtshof. (n.v.d.r. met dank aan Martine Q.)

ZEEVIS GROOT- & KLEINHANDEL

Van Haudt Patrick - Van De Wijnckel Christa

VISMIJNLAAN 134-135 > nieuw adres!'

8400 Oostende

T vismijn 059 32 19 95

F 059 33 19 95

OPENINGSTIJDEN:
ma-di-wo: 8u - 16u
do: 8u - 13u
vrij: 8u - 16u
za: 8u - 13u
zo: sluitingsdag

